

SỐ 497

KINH MA-HA CA-DIỆP ĐỘ BẦN MẪU

*Hán dịch: Đời Lưu Tống, Tam tạng Cầu-na Bạt-dà-la,
người nước Vu-diên.*

Nghe như vậy:

Một thời, Phật ở tại nước Xá-vệ, hóa độ cho vua quan, dân chúng ở nước này, cùng với chúng Tỳ-kheo, Bồ-tát Đại sĩ và các chúng Thiên, Long, Quỷ thần, muôn dân ở thế gian, đông vô số kể cùng nhau đến nghe kinh.

Khi ấy, Tôn giả Ma-ha Ca-diếp đi một mình đến thành Vương xá giáo hóa, thường hành hạnh nguyện Từ bi, đem phước điền đến cho chúng sinh, không khát thực nhà giàu có, chỉ khát thực nơi những nhà nghèo. Mỗi lần trước khi đi khát thực, Tôn giả Ma-ha Ca-diếp nhập định xem: “Nên gieo phước cho người nghèo nào.”

Hôm đó, Tôn giả đi vào thành Vương xá, trông thấy một bà lão đơn độc, quá nghèo khổ, ở trong một cái hang phân dơ bên cạnh đồng rác, nơi một ngõ hẻm. Thân thể gầy ốm, tật bệnh, thường nằm trong chốn tối tăm ấy. Cuộc sống của bà lão lẻ loi bơ vơ, cơm áo thiếu thốn, lại ở trong chỗ dơ bẩn như thế, che chắn mưa nắng chỉ bằng mảnh cốt tre nhỏ. Nhờ nhập định, biết người này kiếp trước không tạo phước lành nên kiếp này phải chịu nghèo khổ và Tôn giả còn biết mạng sống của bà lão sắp hết, nên nghĩ: “Nếu ta không độ thì bà lão mãi mãi mất phước.” Lúc này, bà lão đang đói lả thì có người đầy tớ gái của một trưởng giả mang nước cơm đi đổ, mùi hôi khó chịu. Bà lão lân la lại xin phần nước cơm ấy, liền lấy bát bể

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

đựng đầy cả hai. Bước tới chỗ bà lão, Tôn giả Ma-ha Ca-diếp chú nguyện nói:

–Hãy cho tôi một ít thức ăn sẽ được phước lớn.

Bà lão nói kệ:

*Tôi đang bị bệnh nặng
Khốn cùng không thể nói
Nghèo nhất trong nước này
Ăn mặc lại không đủ.
Ở đời không người thương
Nhìn thấy chẳng thương xót
Sao gọi là Từ bi
Mà không biết nạn này?
Bần cùng khắp thế gian
Thật không ai bằng tôi
Chẳng thương hại, khinh ghét
Thật chẳng phải lòng nhân.*

Tôn giả Ma-ha Ca-diếp nói kệ:

*Phật tôn quý ba cõi
Tôi dự định đến đây
Muốn giúp kẻ đói khổ
Nên khát thực nhà nghèo.
Ai giảm được phần ăn
Bố thí vật tốt đẹp
Mãi mãi đạt giải thoát
Đời sau được giàu sang.*

Bà lão nói kệ:

*Thật như lời ông nói
Ở đời không công đức
Nay trong hang phân này
Nhờ bản bám đầy thân.
Ăn uống không đầy đủ
Mình trần không đồ che
Nay tôi quá nghèo khổ
Muốn thí lấy gì cho!*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tôn giả Ma-ha Ca-diếp nói kệ:

*Bà nói ở không vui
Nghèo khổ lấy gì cho
Nếu ý bà muốn cho
Tất nhiên không vì nghèo.
Nếu bà biết xấu hổ
Thì mặc pháp y này
Việc ăn mặc của bà
Nhờ đó sẽ đầy đủ.
Ở đời có người ngu
Tham tiếc chứa tiền của
Xấu thay! Không muốn thí
Đời sau phải nghèo khổ.
Lo sợ tích phước đức
Có thể nói hy hữu
Phải tin tội và phước
Thật đúng chớ không sai.*

Bấy giờ nghe kệ, bà lão vui mừng nhưng nghĩ thầm: “Cả ngày nay, mình chỉ xin được một ít nước cơm hơi có mùi, muốn bố thí nhưng nước cơm ấy không thể uống được.” Cho nên mới thưa với Tôn giả Ca-diếp:

–Nhân giả vui lòng nhận cho tôi không?

Tôn giả Ma-ha Ca-diếp đáp:

–Rất tốt!

Bà lão liền từ trong hang, lom khom lấy bát nước cơm nhưng thân thể không có mảnh vải che nên không dám ra ngay, bèn dùng mảnh cọt che cửa, co ro đưa bát nước cơm. Tôn giả Ca-diếp nhận cúng dường rồi chú nguyện cho bà lão được phước báo và an lành. Tôn giả suy nghĩ: “Nếu ta mang nước cơm này đi nơi khác, chắc bà lão không tin, nghi ta đổ nó đi”, nên ngay trước mặt bà lão, Tôn giả liền uống, rồi bỏ bát vào trong đống. Lúc ấy, bà lão mới thật lòng tin. Tôn giả Ca-diếp suy nghĩ: “Phải hiện thần thông làm cho bà lão được đầy đủ sự bình an.” Tức thì độn thổ rồi hiện lên hư không, thân xuất ra lửa nước, nửa thân trên phun nước, thân dưới lửa bùng cháy.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Lại biến hóa nhiều cách, bay vút lên cao, hiện ra hướng Đông, ẩn về phương Tây, phía Nam, phía Bắc cũng vậy.

Bà lão thấy thế thì vô cùng vui mừng, nhất tâm quỳ gối trông nhìn.

Tôn giả Ca-diếp mới bảo:

–Lão bà ước nguyện những gì? Làm người giàu có ở thế gian, làm Chuyển luân thánh vương hay Tứ Thiên vương, Đế Thích, Phạm thiên. Hoặc muốn đắc quả Tu-đà-hoàn, Tư-đà-hàm, A-na-hàm, A-la-hán, Bích-chi-phật, hay muốn chứng đắc đạo quả Bồ-đề Vô thượng ắt sẽ được như điều mong muốn.

Bấy giờ, bà lão đã chán cái khổ ở đời này, nghe trên cõi trời đầy an vui, liền thưa với Tôn giả Ca-diếp:

–Con nguyện đem một chút phước nhỏ được sinh lên cõi trời Tứ đế, Tôn giả Ca-diếp bỗng nhiên biến mất.

Vài ngày sau, bà lão lâm chung, được sinh về cõi trời thứ hai là Dao-lợi, oai đức rực rỡ, chấn động cả trời đất. Ánh sáng chói lọi như bảy mặt trời cùng một lúc chiếu khắp Thiên cung. Thích Đề-hoàn Nhân giật mình kinh sợ và nghĩ: “Người ấy thế nào mà phước đức cảm ứng đến như vậy? Lẽ nào ở cõi này có người hơn ta?” Thích Đề-hoàn Nhân dùng Thiên nhãn xem Thiên nữ ấy phước đức như thế nào. Thích Đề-hoàn Nhân tức nói kệ:

*Nữ này từ đâu lại?
Hào quang lớn tỏa sáng
Ví như bảy mặt trời
Một lúc cùng chiếu rọi?
Chấn động cung điện ta
Oai đức không thể nói
Vốn tu phước đức gì
Được lên cõi trời này?*

Thiên nữ nói kệ trả lời:

*Xưa ở Diêm-phù-đề
Trong hang phân nhơ bẩn
Già yếu và tật bệnh
Cơm áo không đầy đủ.*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Nơi tam thiên đại thiên
Đức Phật Thích-ca Văn
Có người đại đệ tử
Là Ma-ha Ca-diếp.
Thương xót xin lão bà
Nói pháp nên tôi vui
Cúng dường nước cơm hời
Cho ít được quả nhiều.
Nhất tâm gieo ruộng phước
Nguyện được sinh cõi trời
Bỏ thân nơi hang phần
Sinh về cung Đạo-lợi.*

Thiên nữ bèn nghĩ: “Phước báo này do duyên tiền kiếp cúng dường Tôn giả Ca-diếp mà được như vậy. Nếu ta đem trăm ngàn châu báu đủ loại của cõi trời để cúng dường cho Tôn giả Ca-diếp thì cũng chưa đền đáp chút ân kia.”

Thiên nữ liền cùng thị nữ đem hương hoa lập tức giáng trần. Trong hư không tung rải dâng cúng lên người Tôn giả Ca-diếp. Sau đó, Thiên nữ bay xuống, lạy sát đất, đánh lễ rồi đứng dậy chấp tay khen ngợi:

*Cõi nước Đại Thiên
Phật là chí tôn
Đệ tử Ca-diếp
Đóng cửa tội lỗi.
Xưa ở Diêm-phù
Nơi chốn hang phân
Làm bà lão nghèo
Tôn giả dạy đúng.
Bà lão hoan hỷ
Cúng nước vo gạo
Món thí nhỏ nhoi
Được phước như núi.
Được làm Thiên nữ
Tự nhiên được vậy*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Nên mới giáng hạ
Lễ bái phước điền.*

Thiên nữ nói xong liền cùng thị nữ trở về Thiên giới. Sau đó, Đế Thích nghĩ: “Người nữ ấy ở cõi Diêm-phù-đề, trong chỗ hôi hám, đem nước cơm cúng dường cho Tôn giả Đại Ca-diếp mà được phước báo như vậy. Tôn giả Ca-diếp đại Từ bi, chỉ đem phước cho nhà nghèo không đem cho nhà giàu. Ta phải tìm cách xuống cõi Diêm-phù-đề để gặp, tạo điều kiện cho Tôn giả gieo phước.”

Thích Đề-hoàn Nhân cùng Thiên hậu đem trăm món ăn thượng vị bỏ vào bình nhỏ, giáng hạ xuống thành Vương xá, làm căn nhà tồi tàn bên lề đường, biến hình như lão già, thân thể ốm gầy, đi đứng lom khom. Hai vợ chồng cùng làm nghề dệt chiếu, thị hiện làm người bần cùng xin ăn, vật dụng, cơm, áo không có thứ gì để dự trữ.

Tôn giả Ma-ha Ca-diếp trên đường khát thực trở về, thấy người nghèo khổ nên đứng lại khát thực.

Ông lão nói:

–Tôi quá nghèo không có thứ gì cả, cho như thế nào đây?

Tôn giả Ca-diếp chú nguyện rất lâu và chưa đi.

Ông lão lại nói:

–Vợ chồng chúng tôi quá già mà công việc dệt chiếu lại rất mệt nhọc, vừa rồi mới xin được một ít thức ăn, chuẩn bị ăn. Nghe nói, Nhân giả là bậc nhân từ đức độ, chỉ khát thực nhà bần cùng, muốn gieo phước lành cho người nghèo. Chúng tôi tuy khốn khổ nhưng ý cũng muốn bố thí cho Hiền giả. Đúng như chỗ đã nói thì chúng tôi sẽ được phước.

Mùi hương thức ăn của thiên giới chẳng phải thức ăn nơi thế gian, vừa hé nắp bình mùi hương tỏa ra thơm ngát. Tôn giả Ca-diếp biết thế nên không chịu nhận.

Ông lão liền nói:

–Thưa Sa-môn! Có chút thức ăn dở không nhiều, xin Đạo nhân đưa bát nhận cho.

Tôn giả Ca-diếp đưa bát nhận rồi chú nguyện cho thí chủ. Mùi thơm ấy bay tỏa khắp thành Vương xá và cả nước. Tôn giả Ca-diếp nghi ngờ mùi hương vô lượng ấy, liền nhập định tìm lý do. Trong lúc tọa thiền, vợ chồng ông lão hóa lại thân Đế Thích, lập tức bay thẳng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

lên hư không và vô cùng vui mừng. Tôn giả Ca-diếp nhập định biết được Đế Thích hóa phép làm ông lão, nên nghĩ: “Đế Thích làm phép biến hóa này vì muốn tặng thêm phước báo, ta nay đã nhận, không lẽ trả lại.”

Tôn giả Ca-diếp khen: “Lành thay! Đế Thích! Muốn gieo phước lành không chán, nhẫn chịu hình hài khổ xấu, giáng hạ gieo phước tất được quả thiện.”

Đế Thích và Thiên hậu lại thêm vui mừng. Lúc ấy, thiên giới trở nhạc vang lừng nghênh đón. Đế Thích về đến Thiên cung tâm ý hoan hỷ ngập tràn.

Phật bảo Tôn giả A-nan:

–Bà lão bần cùng kia, tất cả thế gian không ai sánh bằng. Bồ thí tuy ít nhưng phước báo được nhiều. Do khổ nạn mà có thể khởi tâm chí thành nên được phước vô lượng như vậy. Như Thích Đề-hoàn Nhân trên cõi trời, hưởng quả báo phước đức đầy đủ như thế mà còn từ bỏ ngôi vị tôn quý, giáng hạ gieo trồng phước lành có thêm được phước báo khó lường. Vì vậy Như Lai nói bồ thí là bậc nhất. Người ngu si ở cõi Diêm-phù-đề rất đáng thương, nên có được người như vậy là rất hiếm. Ông phải tuyên thuyết rộng lời nói chân thật này của Như Lai.

Khi Phật giảng nói như vậy, các chúng thiên, long, quỷ thần, Tỳ-kheo Tăng bốn chúng đệ tử đều biết khi tạo đại phước đều phải chú nguyện: Nguyện cho tất cả chúng sinh tùy theo ý nguyện nơi mỗi người đều được quả báo.

Phật thuyết giảng kinh xong, tất cả chúng hội đều vui mừng cung kính đảnh lễ.

